

Den Haag, 2 oktober 2023

Samen op weg naar een verbeterde productsamenstelling in 2030

Hoe gaan we samen verder op weg naar een verbeterde productsamenstelling in 2030? Deze vraag stond centraal tijdens de bijeenkomst over de Nationale Aanpak Productverbetering (NAPV) op 21 september jl. Hierover gingen een dertigtal branchevertegenwoordigers en levensmiddelenbedrijven in gesprek met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Daarbij werd ook gebruik gemaakt van de resultaten uit de kwalitatieve pilot-tussenevaluatie over herformulering van voedingsmiddelen in Nederland, uitgevoerd door Wageningen University and Research (WUR). De middag leverde een aantal concrete aandachtspunten op voor vervolgstappen.

5.1.2 5.1.2e bij de directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie van het ministerie van VWS: “We zijn nu 1,5 jaar verder sinds de publicatie van de NAPV-criteria en we zien goede initiatieven. Ook heeft RIVM de NAPV-grenswaarden waar mogelijk in lijn gebracht met afkapwaarden van Nutri-Score, wat een enorme meerwaarde is.” 5.1.2e refereert aan de eerste NAPV-monitoring die in 2025 door het RIVM wordt opgeleverd. Die monitor zal o.a. laten zien hoe de voortgang is op verbetering in samenstelling. “Tegelijkertijd snappen wij heel goed dat er nog belemmerende factoren zijn, maar branches en/ of fabrikanten zijn nu aan zet om afspraken te maken en met elkaar stappen te zetten.” Daarnaast vertelt 5.1.2e dat de Tweede Kamer hen de opdracht heeft gegeven om wetgeving voor te bereiden. Hier moet wel noodzaak voor zijn en idealiter leidt de NAPV tot productverbetering. Daarom is hij benieuwd wat de aanwezigen nodig hebben van VWS om verdere stappen te zetten.

Tussentijdse pilot-evaluatie

In opdracht van VWS heeft de WUR een [kwalitatieve pilot tussenevaluatie](#) van herformulering van voedingsmiddelen in Nederland uitgevoerd. 5.1.2e van 5.1.2e van de Wageningen Universiteit vertelt dat ze gesproken hebben met 12 fabrikanten, supermarkten en brancheorganisaties.

Communicatiemogelijkheden

Uit de interviews blijkt dat deze partijen bezig zijn met herformulering, maar dat de NAPV momenteel geen leidende rol speelt in deze inspanningen. De NAPV helpt wel om structuur te brengen in het herformuleringsproces, in actie te komen, maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken. Op de vraag welke factoren herformulering stimuleren, werd het zichtbaar kunnen maken van de verbeteringen (bijvoorbeeld via Nutri-Score) het meest genoemd. Daarnaast kwam stapsgewijze consumentenacceptatie vaak voorbij.

Portiegrootte

Na de WUR-presentatie gingen de aanwezigen met elkaar in gesprek over verbeterpunten in de aanpak. Enkele branchevertegenwoordigers benadrukten de noodzaak om ook afspraken te maken over portiegroottes. Een aantal branches loopt namelijk tegen technische beperkingen aan om suiker, zout en/ of verzadigd vet uit hun producten te halen. Afspraken over de grootte van bijvoorbeeld per stuk verpakte koeken, stimuleren dan wel om het aantal kcal uit de markt te halen zodat mensen minder energie binnenkrijgen. **5.1.2e** geeft aan dat het verkleinen van de portiegroottes in bepaalde vormen ook in internationale literatuur erkend wordt als een effectieve maatregel en parallel aan herformulering kan worden toegepast. VWS geeft aan hier met de sector over te willen nadenken, maar dat het wellicht lastig is om dit binnen de NAPV op te nemen. De kern van de NAPV blijft om producten over de hele breedte stapsgewijs te verbeteren in samenstelling.

RIVM-monitor

Ook de breedte van de NAPV-monitor wordt veelvuldig als aandachtspunt genoemd. Een van de aanwezigen noemt de toelichting bij de uitkomsten van de monitor "*de crux van het hele verhaal*". **5.1.2e** adviseert om aanvullende kwalitatieve evaluaties naast de kwantitatieve monitor van het RIVM uit te voeren, om deze toelichting te verkrijgen. VWS onderschrijft dat ze de NAPV-monitoring zo goed mogelijk wil inrichten. Er volgt nog een discussie over het feit dat branches en fabrikanten graag willen dat marktdata (volumes) worden meegenomen in de monitor. Het maakt namelijk een enorm verschil voor de volksgezondheid of een multinational suiker reduceert of een kleine fabrikant. RIVM geeft aan dat dit in principe wordt meegenomen, maar alleen op het niveau van productgroepen.

Vervolgstappen in de implementatie van de NAPV

Tijdens het tweede deel van de bijeenkomst stonden de vragen centraal: hoe ervoor te zorgen dat de kennis en bewustwording rondom de NAPV groter wordt en hoe is dat samen te realiseren?

Level playing field

VWS vertelt dat ze de afgelopen 1,5 jaar binnen de NAPV met name gefocust hebben op het verstrekken van informatie, het beantwoorden van vragen en het bieden van handvatten. Ook hebben de brancheorganisaties een rol gespeeld in het informeren van hun leden. Bij de vraag wie er nog meer een rol kan spelen, wijst een van de aanwezigen naar de supermarkten als potentieel grootste aanjager van productverbetering door producenten. Een vertegenwoordiger van de retail geeft aan het daarmee eens te zijn en dat dit op de agenda staat. RIVM heeft hiervoor een format aangeleverd waarin o.a. staat welke productgroepen de meeste impact hebben op de volksgezondheid. *“Maar we willen het niet alleen doen, anders snijden we onszelf in de vingers.”*

Het onderwerp *level playing field* komt aan bod. Dat is volgens alle aanwezigen heel belangrijk, want herformulering werkt alleen als je met zijn allen stappen zet. Van producent en cateraar, tot supermarkt en de *out-of-home*-sector. Al is het maar omdat je anders in de monitor geen verandering zult zien.

Regierol

De vraag is hoe hier invulling aan te geven. Verschillende branches geven aan dat ze graag zien dat VWS op dit vlak een regierol neemt en zichtbaar support geeft als er partijen bij elkaar komen om afspraken te maken. Een van de branches vertelt dat dit enorm zou helpen voor draagvlak bij de achterban. VWS bevestigt op dat laatste zeker te willen terugkomen. Daarnaast is er grote behoefte aan een tijdsschema, een soort invoeringsagenda, met name voor partijen die bij alle productgroepen betrokken zijn. En, uiteraard, om iedereen mee te nemen.

Meer succesverhalen

Foodvalley is een transitieorganisatie met in Nederland een netwerk van 600 partijen. Ze hebben vanuit VWS een subsidie ontvangen die hen helpt om de komende jaren een *‘Healthier Food Community’* op te starten. De afgelopen 5 maanden heeft Foodvalley via 80 interviews knelpunten geanalyseerd die individuele organisaties niet zelf op kunnen lossen, maar die wel opgelost moeten worden om meer gezondere producten te krijgen. In november volgt daarover een publicatie en in januari de aftrap van de community. Vanuit deze *‘Healthier Food Community’* zullen coalities in kleiner verband praktijkgerichte initiatieven opstarten om de gezonde keuze de makkelijke keuze te maken.

Elke stap telt

En nu, hoe gaan we verder met deze groep? 5.1.2 | 5.1.2a geeft aan graag de komende jaren ook in deze samenstelling terug te willen komen. Hij bevestigt

nogmaals goed te willen kijken naar verkoopvolumes en portiegroottes, als ook naar de rol van VWS als branches per productgroep concrete afspraken willen maken. *“We gaan door met de NAPV en blijven met elkaar in gesprek over de verbeterpunten”.*